

แนวทางการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

The Guidelines Development for Learning Loss Restoration Operational Procedure under the Lop Buri Primary Educational Service Area Office 1

¹กัญยรัตน์ เมฆศรีสุวรรณ Kanyarat Meksrisawan

²สรชัย ชูชีพ Sunchai Chucheeep

³ภัสสกร เลาสวัสดิกุล Phatsayakorn Laosawatdikul

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

^{1,2,3}Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

¹Corresponding author, e-mail: kangyarat.makesrisawan@gmail.com

Received January 3, 2025; Revised January 26, 2025; Accepted: January 27, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 2) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 306 คน คำนวณโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดโรงเรียน จำนวน 144 แห่ง โดยกำหนดให้ ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาต่อครู 30:70 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.975 แบบสอบถามสภาพพึงประสงค์ที่มีค่าเชื่อมั่น 0.987 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูลโดยหรร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้การเขียนบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ระดับมาก และมากที่สุดตามลำดับ 2) ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 มาตรการมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ มาตรการ 4 การพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา และ 3) แนวทางการ

พัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ทั้ง 7 มาตรการ มีขั้นตอนและกระบวนการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ครบถ้วนทุกมาตรการ

คำสำคัญ: การดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟู; ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้; ประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current and desirable conditions of The Guidelines Development for Learning Loss Restoration Operational Procedure under the Lop Buri Primary Educational Service Area Office 1, 2) to analyze the needs assessment of The Guidelines Development for Learning Loss Restoration Operational Procedure under the Lop Buri Primary Educational Service Area Office 1, and 3) to propose guidelines for The Guidelines Development for Learning Loss Restoration Operational Procedure under the Lop Buri Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 306 school administrators and teachers under Lop Buri Primary Educational Service Area Office 1 in the academic year 2024, calculated using Taro Yamane's formula and selected by stratified random sampling based on school size from 144 schools, with a ratio of 30:70 for school administrators to teachers. The research instruments were a questionnaire on current conditions with a reliability of 0.975, a questionnaire on desirable conditions with a reliability of 0.987, and a semi-structured interview form. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Priority Needs Index (PNI_{Modified}), and content analysis with descriptive writing. The research findings were as follows: 1) The overall current and desirable conditions of The Guidelines Development for Learning Loss Restoration Operational Procedure under the Lop Buri Primary Educational Service Area Office 1 were at high and highest levels, respectively. 2) The highest priority need for The Guidelines Development for Learning Loss Restoration Operational Procedure was Measure 4: Developing digital media repositories for open learning and linking educational information. 3) The guidelines for The Guidelines Development for Learning Loss Restoration Operational Procedure under the Lop Buri Primary Educational Service Area Office 1 consisted of steps and processes that can be fully applied to all seven measures.

Keywords: Restoration Operational Procedure; Learning Loss; Primary Education

บทนำ

จากรายงานผลข้อมูลการศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเลขาธิการการศึกษา ที่กล่าวว่า จากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่แพร่ระบาด

อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบัน ที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ หลายมิติ รวมทั้งด้านการจัดการศึกษา ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้เป็นประเด็นที่เกิดขึ้นกับการศึกษามายาวนานแล้วตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและยิ่งส่งผลกระทบเด่นชัดมากยิ่งขึ้นจากการแพร่ระบาดของโรคเชื้อไวรัสโควิด-19 ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดการหยุดชะงักส่งผลให้การเรียนการสอนของนักเรียนเกิดการหยุดชะงักตามไปด้วย จนนักเรียนสูญเสียการพัฒนาตามช่วงวัยขาดการพัฒนาทักษะการเข้าสังคมและด้านวิชาการอ่าน เขียน เพื่อต้องการที่จะผลักดันการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศด้วยมาตรการที่มีความชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 – 2570 ที่นำมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางและเป้าหมายในการปฏิบัติการของหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 จากนโยบายและจุดเน้นดังกล่าวนี้ได้นำมาขยายในหัวข้อที่ 3.2 ที่ได้กล่าวถึงเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ไว้อีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) รวมไปถึงจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่กล่าวถึงจุดเน้นที่ 1 เร่งแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบโดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา ฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งลดความเครียดและสุขภาพจิตของผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ได้เห็นความสำคัญและได้จัดการดำเนินงานตามนโยบายจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในนโยบายข้อที่ 2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา จุดเน้นที่ 2.3 พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างตระหนักรู้ความคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนสามารถแข่งขันได้กับนานาชาติ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

ด้วยเหตุความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมโดยการให้ความสำคัญกับเรื่องการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ในสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยจะมีคุณค่าต่อการนำมาเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในการนำมาเป็นข้อมูลในการยกระดับการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 144 แห่ง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 116 คน และครูจำนวน 1,172 คน รวมทั้งสิ้น 1,288 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนที่ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 306 คน ดังนั้น เลือกกำหนดสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาต่อครู 30:70 เพื่อให้ได้ผู้บริหารจำนวนมากที่สุด โดยเมื่อคำนวณแล้วจะได้จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา 92 คน และจำนวนครู 224 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 306 คน คัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นมา 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสภาพปัจจุบันที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.975 และในสภาพพึงประสงค์ที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.987 และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของปัญหา/อุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาลักษณะ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) เพื่อนำมาประกอบการสร้างแบบสัมภาษณ์ และคัดเลือกจากสถานศึกษาที่มีผลคะแนน O-NET สูงที่สุดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ทั้งหมด 6 คน เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ดังที่ปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การแสดงผลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ในภาพรวม 7 มาตรการ

การดำเนินการตามมาตรการ ฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน	3.68	0.97	มาก	4	4.62	0.61	มากที่สุด	6
2. การเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา	3.69	0.96	มาก	3	4.64	0.60	มากที่สุด	4
3. การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	3.67	0.97	มาก	5	4.66	0.57	มากที่สุด	3
4. การพัฒนาค้นคว้าสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา	3.64	0.98	มาก	6	4.63	0.62	มากที่สุด	5
5. การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต	3.74	1.01	มาก	2	4.67	0.57	มากที่สุด	2
6. การยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	3.68	0.99	มาก	4	4.66	0.58	มากที่สุด	3
7. การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ	3.75	1.02	มาก	1	4.72	0.54	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	3.69	0.99	มาก		4.65	0.58	มากที่สุด	

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน ของการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) มาตรการ 7 การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 1.02) 2) มาตรการ 5 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 1.01) 3) มาตรการ 2 การเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.96) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ ของการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) มาตรการ 7 การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.54) 2) มาตรการ 5 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิต ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.57) 3) มาตรการ 6 การยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.58)

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ดังที่ปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การแสดงผลดัชนีความต้องการจำเป็นของการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ในภาพรวม 7 มาตรการ

การดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความ ต้องการ จำเป็น	ลำดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน	3.68	0.97	4.62	0.61	0.2554	6
2. การเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา	3.69	0.96	4.64	0.60	0.2575	4
3. การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	3.67	0.97	4.65	0.57	0.2670	2
4. การพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา	3.64	0.98	4.63	0.62	0.2720	1
5. การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต	3.74	1.01	4.67	0.57	0.2487	7
6. การยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	3.68	0.99	4.66	0.58	0.2663	3
7. การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ	3.75	1.02	4.71	0.54	0.2560	5

จากตาราง 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นของการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวม พบว่า มาตรการมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ 1) มาตรการ 4 การพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา (PNI = 0.2720) 2) มาตรการ 3 การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (PNI = 0.2670) 3) มาตรการ 6 การยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (PNI = 0.2663) 4) มาตรการ 2 การเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา (PNI = 0.2575) 5) มาตรการ 7 การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ (PNI = 0.2560) 6) มาตรการ 1 การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน (PNI = 0.2554) และ 7) มาตรการ 5 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต (PNI = 0.2487) ตามลำดับ

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

มาตรการ 1 การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน คือ ระดับนโยบาย เริ่มจากการสำรวจและวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพอย่างสมดุล กำหนดนโยบายที่มุ่งส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และสนับสนุนการออกแบบหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น มีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ระดับปฏิบัติ มีหน้าที่สำคัญในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิคที่หลากหลาย บูรณาการเนื้อหาให้เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นแรงจูงใจและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

มาตรการ 2 การเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา คือระดับนโยบาย ควรมีการกำหนดกรอบและแนวทางในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครูระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการให้คำปรึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน นอกจากนี้ ควรกำหนดนโยบายและแนวทางในการปรับบทบาทของครูให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของครูและผู้บริหารเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญ ระดับปฏิบัติ วางแผน จัดสรรทรัพยากร และกำหนดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนาครูนี้ควรมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จัดกระบวนการ PLC ที่ช่วยในการประเมินผลและปรับปรุงการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ เน้นการออกแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนา และการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย

มาตรการ 3 การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ ระดับนโยบาย ควรกำหนดกรอบและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ให้เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้การจัดการการศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ระดับปฏิบัติ สถานศึกษาควรมีการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในชุมชน รวมถึงวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้เหล่านี้ในการจัดการเรียนการสอน ครูควรได้รับการสนับสนุนในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีการประสานงานและสร้างความร่วมมือสร้างเครือข่ายร่วมกันจัดกิจกรรมระยะยาว บูรณาการวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าในหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้

มาตรการ 4 การพัฒนาลังสือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา คือ ระดับนโยบายมีการจัดทำระบบสื่อกลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การติดตามการดำเนินงานต่างๆ จัดสรรสื่อกลางให้ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดกรอบและแนวทางในการพัฒนาลังสือดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิด โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และเผยแพร่สื่อและนวัตกรรม ระดับปฏิบัติใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการเป็นฐานข้อมูลที่สามารถใช้แชร์ข้อมูลเพื่อทำงานร่วมกัน พัฒนาช่องทางการเผยแพร่สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่ายเห็นแล้วก็หยิบนำไปใช้ได้ มีการประเมินคุณภาพและประสิทธิผลของสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยอาจใช้วิธีการประเมินที่และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาสื่อให้มีคุณภาพและทันสมัยอยู่เสมอ

มาตรการ 5 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต คือ หน่วยงานระดับนโยบายขับเคลื่อนดำเนินการให้ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณภาพภายใต้ต้นนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” กำหนดกรอบและแนวทางในการส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของผู้เรียน สนับสนุนการบูรณาการการส่งเสริมสุขภาวะเข้ากับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ระดับปฏิบัติ บุคลากรในสถานศึกษากำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมสุขภาวะของผู้เรียน โดยจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การออกกำลังกาย การฝึกสติ การให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิต และการส่งเสริมโภชนาการที่ดี ควรมีการบูรณาการกิจกรรมเหล่านี้เข้ากับการเรียนการสอนและกิจกรรมประจำวันของโรงเรียน รวมถึงติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

มาตรการ 6 การยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ คือ ระดับนโยบาย กำหนดกรอบและแนวทางในการยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม ระดับปฏิบัติ สำรวจความต้องการและประเมินความพร้อมด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ จัดทำแผนการจัดหาและบำรุงรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยี จัดให้มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ครอบคลุมทั่วทั้งบริเวณโรงเรียน มีการเลือกใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ง่าย โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้ทุกกลุ่ม ทั้งครู นักเรียน และผู้ปกครองมีการบูรณาการระบบต่างๆ

มาตรการ 7 การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ คือ ระบุนโยบาย กำหนดกรอบและแนวทางในการจัดสวัสดิการ การรักษาความปลอดภัย และการสร้างขวัญกำลังใจ ให้แก่บุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพของครูและนักเรียน มีการติดตามมาตรการความปลอดภัย ระดับปฏิบัติ บุคลากรในสถานศึกษา ควรร่วมกันพัฒนาและดำเนินการตามโครงการขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัยและระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่ประเมินความเสี่ยงและจัดทำแผนรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน สร้างวัฒนธรรม องค์กรเน้นการยกย่องและชื่นชมความพยายาม ความสำเร็จของครูอย่างสม่ำเสมอ ให้รางวัลและยกย่องครูที่มีผลงานดีเด่น โดยอาจใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การประกาศเกียรติคุณ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ ได้ค้นพบข้อสำคัญในการนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟู ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า

1.1) ภาพรวมผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอย ทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า ในภาพรวมเฉลี่ย อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) มาตรการที่ 7 การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ มีการดำเนินการ มากที่สุด ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเสริมสร้างสุขภาวะทาง จิตใจในโรงเรียน เนื่องจากความปลอดภัยช่วยเพิ่มความรู้สึกมั่นคงทั้งสำหรับครูและนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnson, et al. ที่พบว่าการนำมาตรการความปลอดภัยที่ครอบคลุมมาใช้ ในโรงเรียนส่งผลเชิงบวกต่อความรู้สึกปลอดภัยและสุขภาวะทางจิตใจของทั้งครูและนักเรียน 2) มาตรการที่ 5 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียน อยู่ในลำดับที่สอง (Johnson, et al., 2022) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Duckworth et al. เกี่ยวกับการส่งเสริม ความเพียรพยายามและกรอบความคิดแบบเติบโต ซึ่งมีผลต่อสุขภาวะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน 3) มาตรการที่ 2 การเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในลำดับที่สาม สะท้อนถึงความพยายามในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษา (Duckworth et al., 2023)

1.2) ภาพรวมผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะ ถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่าใน ภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงความ คาดหวังของสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ โดยมาตรการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คือ 1) มาตรการ 7 การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริม ความเป็นอยู่ที่ดีของบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรและนักเรียนมีแรงจูงใจในการพัฒนา ตนเองและทำงานได้เต็มที่ และสอดคล้องกับ Oberle et al. เสนอว่าการส่งเสริมสมรรถนะทาง

สังคม-อารมณ์และสุขภาวะของนักเรียนมีผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการด้านอื่นๆ 3) มาตรการ 6 การยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เป็นมาตรการที่มี สะท้อนให้เห็นถึงการตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล (Oberle et al., 2021)

2. การวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยมาตรการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) มาตรการ 4 การพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา 2) มาตรการ 3 การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 3) มาตรการ 6 การยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จากผลการเรียงลำดับความต้องการจำเป็นใน 3 มาตรการแรกมีความจำเป็นในการดำเนินการนี้สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลที่เน้นการใช้เทคโนโลยีและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เนื่องจากในยุคดิจิทัลที่การเรียนรู้และการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีมีความสำคัญ การพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้สอนในยุคใหม่ นอกจากนี้ความร่วมมือจากทุกฝ่ายยังเป็นการสนับสนุนการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติศักดิ์ แห่งทอง ที่กล่าวถึงแนวโน้มการศึกษาไทยในยุค New Normal ว่าต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งในด้านการใช้เทคโนโลยีและการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย การตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นเหล่านี้จำเป็นต้องวางแผนและการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงบริบทและข้อจำกัดของแต่ละสถานศึกษา ตลอดจนพัฒนาทักษะและความพร้อมของบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เทคโนโลยีและการสร้างความร่วมมือกับชุมชน (กิตติศักดิ์ แห่งทอง, 2565)

3. การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) มาตรการ 1 การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงในสังคม ซึ่งช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในระยะยาว มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ ในการกำหนดทิศทางการศึกษาของประเทศ เริ่มสำรวจและวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพอย่างสมดุล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564)

2) มาตรการ 2 การเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากครูคือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน ดังนั้นการเสริมพลังครูจึงเป็นแนวทางที่มีความจำเป็นสูงในการพัฒนา มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาครูระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ปรับบทบาทของครูให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริมการประสานความร่วมมือระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Darling-Hammond, et al. ที่เสนอกรอบ

แนวคิดในการเสริมพลังครูและผู้บริหารที่ครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนประจำการ การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Darling-Hammond, et al., 2023)

3) มาตรการ 3 การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น นโยบายดังกล่าวควรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Epstein, et al. ที่เสนอแนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน โดยเน้นการใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักเรียน มีการประสานงานและสร้างความร่วมมือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ หรือจัดโครงการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น (Epstein, et al., 2022)

4) มาตรการ 4 การพัฒนาค้นสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ซึ่งช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ จัดทำระบบสื่อกลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การติดตามการดำเนินงานต่างๆ จัดสรรสื่อกลางให้ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Wiley & Hilton เกี่ยวกับ "การสอนที่เปิดกว้างด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด" (OER-Enabled Pedagogy) (Wiley & Hilton, 2023)

5) มาตรการ 5 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต เนื่องจากการดูแลทั้งสุขภาพกายและจิตใจของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้พวกเขามีความสุขในการเรียนและสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ มีการขับเคลื่อนดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ที่ช่วยในการกำกับติดตามสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chen, et al. ที่พบว่าโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนช่วยปรับปรุงสุขภาพกายและจิตใจของนักเรียน ส่งผลให้มีความพร้อมในการเรียนรู้และมีผลการเรียนที่ดี และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณและปลอดภัย ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อ (Chen, et al., 2019)

6) มาตรการ 6 การยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดขั้นสูงและการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ๆ มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ กำหนดกรอบและแนวทางในการยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Escueta, et al. ที่เน้นความสำคัญของการเลือกใช้เทคโนโลยีที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ อีกทั้งยังมีการบูรณาการระบบต่างๆ เช่น จัดการข้อมูลนักเรียน และระบบประเมินผล เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Escueta, et al., 2022).

7) มาตรการ 7 การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างผลลัพธ์ที่ดี มีการเสนอแนวทางในการพัฒนา คือ การรักษาความปลอดภัย และการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาวะของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ

Johnson, et al. ที่พบว่า การนำมาตรการความปลอดภัยที่ครอบคลุมมาใช้ในโรงเรียนส่งผลเชิงบวกต่อความรู้สึกปลอดภัยและสุขภาวะทางจิตใจของทั้งครูและนักเรียน นอกจากนี้ การยกย่องและชื่นชมความพยายามและความสำเร็จของครูอย่างสม่ำเสมอ (Johnson et al., 2022)

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ที่สามารถนำไปปรับใช้ให้เข้ากับสถานศึกษาเพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน และจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้

มาตรการ 1 การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน โดยเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนด และพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพอย่างสมดุลมีความยืดหยุ่นเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมประเมินตามสภาพจริง

มาตรการ 2 การเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยเขตพื้นที่ศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของครูและผู้บริหาร มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครูให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนการสอนปรับบทบาทครูให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก สถานศึกษาวางแผนจัดสรรทรัพยากร ออกแบบการเรียนรู้ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร จัดโครงสร้างการทำงานที่เอื้อต่อการประสานงานทำงานร่วมกัน

มาตรการ 3 การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเขตพื้นที่ศึกษากำหนดกรอบและแนวทางในการส่งเสริม ความร่วมมือทำ MOU กับทุกภาคส่วน ให้เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาประสานงานและสร้างความร่วมมือร่วมกันออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าในหลักสูตรการเรียนรู้ รวมถึงจัดโครงการงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรการ 4 การพัฒนาลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา โดยเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำระบบสื่อกลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การติดตามการดำเนินงานต่างๆ จัดสรรสื่อกลางให้ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนามาตรฐานและแนวปฏิบัติในการจัดการและใช้งานคลังสื่อดิจิทัล สถานศึกษาทำเว็บไซต์โรงเรียนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร สื่อและบทเรียนในการเรียนรู้ต่าง ๆ ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นสื่อกลางในการเป็นฐานข้อมูลที่สามารถใช้แชร์ข้อมูลเพื่อทำงานร่วมกัน พัฒนาช่องทางการเผยแพร่สื่อและนวัตกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย

มาตรการ 5 การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยเขตพื้นที่ศึกษาดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การพัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน สถานศึกษาส่งเสริมสุขภาวะของผู้เรียน โดยจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมบูรณาการ

การสอนทักษะการรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีให้เข้ากับการเรียนการสอนและกิจวัตรประจำวันของโรงเรียน

มาตรการ 6 การยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยเขตพื้นที่การศึกษากำหนดกรอบและแนวทางในการยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาสำรวจความต้องการและประเมินความพร้อมด้านเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ จัดทำแผนการจัดหาและบำรุงรักษาอุปกรณ์และจัดสรรงบประมาณการระบบเทคโนโลยีในสถานศึกษา

มาตรการ 7 การจัดสวัสดิการ ความปลอดภัยและสร้างขวัญและกำลังใจ โดยเขตพื้นที่การศึกษากำหนดกรอบและแนวทางในการจัดสวัสดิการ ส่งเสริมสุขภาวะของครูและนักเรียน มีการสำรวจสถานศึกษาปลอดภัยอยู่เสมอ ตั้งคณะทำงานที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัย ประเมินความเสี่ยงและจัดทำแผนรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินฝึกอบรมบุคลากรและนักเรียนในด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการยกย่องและชื่นชมความพยายามและความสำเร็จของครูเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

แนวทางการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญว่าภาวะถดถอยทางการเรียนรู้อยังคงมีความจำเป็นในการดำเนินการซึ่งมีมาตรการการดำเนินการอยู่ 7 มาตรการเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม โดยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ไว้ในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ให้มีคุณภาพมาตรฐาน และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างสูงที่สุด

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรเร่งพัฒนาลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา เนื่องจากเป็นมาตรการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยอาจจัดตั้งทีมงานเฉพาะกิจเพื่อพัฒนาระบบคลังสื่อดิจิทัลที่ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

2. สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้ครูมีทักษะด้านเทคโนโลยีของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะใน มาตรการที่มีความต้องการจำเป็นสูง เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคลังสื่อดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้แบบเปิด เนื่องจากเป็นมาตรการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของวิธีการต่างๆ ในการยกระดับการจัดการ เรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับบริบทสถานศึกษาหรือสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา

3. ควรมีการศึกษาผลกระทบระยะยาวของการดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอย ทางการเรียนรู้ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการด้านอื่นๆ ของผู้เรียน โดยทำการวิจัยแบบ ติดตามผลระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องนโยบายและจุดเน้นของกระทรวง ศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติศักดิ์ แท่งทอง. (2565). “แนวโน้มการศึกษาไทยยุค New Normal”. *วารสารสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม*, 1(2): 19-39.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *บทวิเคราะห์การพัฒนาการศึกษาอันเป็นผลมาจาก สถานการณ์โควิด-19*. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปปี้ลกรุ๊ป จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19*. กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปปี้ลกรุ๊ป จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *ถอดบทเรียนการแก้ไขภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ LEARNING LOSS*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- Chen, W., et al. (2019). The impact of school-based health interventions on student well-being and academic performance: A systematic review. *Journal of School Health*, 89(4): 250-266.
- Darling-Hammond, L., et al (2023). *Empowering Educators: A Comprehensive Framework for Teacher and Leader Development*. Harvard Education Press.
- Duckworth, A. L., et al. (2023). Fostering grit and growth mindset to enhance student well-being and academic achievement. *Journal of Educational Psychology*, 1(2): 256-270.
- Epstein, J. L., et al (2022). *School, family, and community partnerships: Your handbook for action (4th ed.)*. Corwin Press.

- Escueta, M., et al. (2022). Education technology: An evidence-based review. *Journal of Economic Literature*, 60(1): 87-140.
- Johnson, A., Smith, B., & Brown, C. (2022). School safety measures and their impact on teacher and student well-being: A longitudinal study. *Journal of School Psychology*, 9(2): 39-56.
- Oberle, E., et al. (2021). *School-based strategies to promote students' social-emotional competencies and well-being*. The Palgrave Handbook of Positive Education, 77-99.
- Wiley, D., & Hilton III, J. L. (2023). Defining OER-Enabled Pedagogy. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 24(1): 1-13.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistic: An introduction analysis*. 3th ed. New York: Harper & Row.

